



SPREJETA BESEDILA

P10_TA(2025)0152

Uporaba Solidarnostnega sklada Evropske unije: pomoč Avstriji, Poljski, Češki, Slovaški in Moldaviji v zvezi s poplavami septembra 2024 ter Bosni in Hercegovini v zvezi s poplavami oktobra 2024

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 9. julija 2025 o predlogu sklepa Evropskega parlamenta in Sveta o uporabi Solidarnostnega sklada Evropske unije za pomoč Avstriji, Poljski, Češki, Slovaški in Moldaviji v zvezi s poplavami iz septembra leta 2024 ter Bosni in Hercegovini v zvezi s poplavami iz oktobra 2024 (COM(2025)0250 - C10-0102/2025 - 2025/0138(BUD))

Evropski parlament,

- ob upoštevanju predloga Komisije Evropskemu parlamentu in Svetu (COM(2025)0250 - C10-0102/2025),
- ob upoštevanju Uredbe Sveta (ES) št. 2012/2002 z dne 11. novembra 2002 o ustanovitvi Solidarnostnega sklada Evropske unije¹,
- ob upoštevanju Uredbe Sveta (EU, Euratom) 2020/2093 z dne 17. decembra 2020 o določitvi večletnega finančnega okvira za obdobje 2021-2027², zlasti člena 9,
- ob upoštevanju Medinstitucionalnega sporazuma z dne 16. decembra 2020 med Evropskim parlamentom, Svetom in Komisijo o proračunski disciplini, sodelovanju v proračunskih zadevah in dobrem finančnem poslovanju ter novih virih lastnih sredstev, vključno s časovnim načrtom za uvedbo novih virov lastnih sredstev³, zlasti točke 10,
- ob upoštevanju Uredbe (EU) 2021/1058 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. junija 2021 o Evropskem skladu za regionalni razvoj

¹ UL L 311, 14.11.2002, str. 3, ELI:
<http://data.europa.eu/eli/reg/2002/2012/oj>.

² UL L 433 I, 22.12.2020, str. 11, ELI:
<http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2093/oj>.

³ UL L 433 I, 22.12.2020, str. 28, ELI:
http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2020/1222/oj.

in Kohezijskem skladu⁴,

- ob upoštevanju Uredbe (EU) 2021/1057 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. junija 2021 o vzpostavitvi Evropskega socialnega sklada plus (ESS+)⁵,
 - ob upoštevanju Uredbe (EU) 2021/2115 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 2. decembra 2021 o določitvi pravil o podpori za strateške načrte, ki jih pripravijo države članice v okviru skupne kmetijske politike (strateški načrti SKP) in se financirajo iz Evropskega kmetijskega jamstvenega sklada (EKJS) in Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP), ter o razveljavitvi uredb (EU) št. 1305/2013 in (EU) št. 1307/2013⁶,
 - ob upoštevanju svoje resolucije z dne 27. februarja 2024 o osnutku uredbe Sveta o spremembi Uredbe (EU, Euratom) 2020/2093 o določitvi večletnega finančnega okvira za obdobje 2021–2027⁷,
 - ob upoštevanju poročila Odbora za zaposlovanje in socialne zadeve ter Odbora za regionalni razvoj (A10-0031/2024) v okviru zakonodajnega postopka za sprejetje Uredbe (EU) 2024/3236 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. decembra 2024 o spremembi uredb (EU) 2021/1057 in (EU) 2021/1058 v zvezi z regionalno nujno pomočjo za obnovo (RESTORE)⁸ in zlasti proračunske ocene Odbora za proračun, priložene navedenemu poročilu,
 - ob upoštevanju poročila Evropske agencije za okolje št. 1/2024 – Evropska ocena podnebnih tveganj (EUCRA)⁹,
 - ob upoštevanju poročila Odbora za proračun (A10-0114/2025),
- A. ker je septembra 2024 v Avstriji prišlo do izjemnih močnih padavin, ki so povzročile hude poplave, zaradi česar je skupna neposredna škoda po ocenah avstrijskih organov znašala 1 711,6 milijona EUR;
- B. ker je septembra 2024 na jugozahodu Poljske prišlo do močnega deževja, ki je povzročilo poplavljanje več rek, zaradi česar je skupna

⁴ UL L 231, 30.6.2021, str. 60, ELI:
<http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1058/oj>.

⁵ UL L 231, 30.6.2021, str. 21, ELI:
<http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1057/oj>.

⁶ UL L 435, 6.12.2021, str. 1, ELI:
<http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2115/oj>

⁷ Sprejeta besedila, P9 TA(2024)0082.

⁸ UL L, 2024/3236, 23.12.2024, ELI:
<http://data.europa.eu/eli/reg/2024/3236/oj>.

⁹ <https://www.eea.europa.eu/publications/european-climate-risk-assessment>

neposredna škoda po ocenah poljskih organov znašala 3,04 milijarde EUR;

- C. ker so septembra 2024 Češko prizadeli zelo močni vetrovi in močno deževje, ki je povzročilo poplave, zaradi česar je skupna neposredna škoda po ocenah čeških organov znašala 2,82 milijarde EUR;
 - D. ker je Slovaška 15. septembra 2024 doživela hude poplave, zlasti v Bratislavi in okoliških regijah, vodostaj rek Donave in Morave pa se je posledično močno dvignil, zaradi česar je skupna neposredna škoda po ocenah slovaških oblasti znašala 84,3 milijona EUR;
 - E. ker je več moldavskih okrožij septembra 2024 prizadelo hudo deževje in posledične poplave, zaradi česar je skupna neposredna škoda po ocenah moldavskih oblasti znašala 7,8 milijona EUR;
 - F. ker je Bosno in Hercegovino oktobra 2024 prizadelo močno deževje, ki je povzročilo katastrofalne hudourniške poplave, zemeljske plazove in poplavljanje v več delih države, zaradi česar je skupna neposredna škoda po ocenah oblasti znašala 841,85 milijona EUR;
 - G. ker so zgoraj omenjeni dogodki, ki so jih povzročile hude naravne nesreče, posledica svetovnih podnebnih sprememb; ker poročilo o stanju podnebja v Evropi za leto 2024 potrjuje, da je bilo leto 2024 najtoplejše leto, zabeleženo v Evropi, in da je 30 % rečnega omrežja celine preseglo „visok“ poplavni prag, 12 % pa je preseglo poplavni prag „hude“ stopnje, kar je privedlo do najbolj razširjenih poplav vse od leta 2013;
1. izraža globoko solidarnost z vsemi žrtvami, njihovimi družinami in vsemi posamezniki, ki so jih prizadele uničujoče poplave v Avstriji, na Poljskem, Češkem, Slovaškem, v Moldaviji ter Bosni in Hercegovini, pa tudi z nacionalnimi, regionalnimi in lokalnimi organi, ki so sodelovali pri organizaciji pomoči;
 2. pozdravlja ta sklep kot oprijemljivo in prepoznavno obliko solidarnosti Unije z njenimi državljani in regijami na prizadetih območjih, tudi s tistimi v partnerskih državah;
 3. ponovno poudarja, da je pomembno obveščati javnost o oprijemljivih koristih, ki jih prinaša Solidarnostni sklad Evropske unije, da bi še povečali ozaveščenost državljanov v zvezi z orodji in programi Unije v državah članicah in državah, vključenih v pristopna pogajanja z Unijo;
 4. opozarja na vse večje število hudih, uničujočih in smrtonosnih naravnih nesreč v Evropi ter poziva države članice in Komisijo, naj vlagajo v ukrepe za blažitev podnebnih sprememb in prilagajanje nanje, da bi preprečili človeške in gospodarske izgube; poudarja, da so v letu 2024 nevihte in poplave po ocenah prizadele 413 000 ljudi, zaradi česar je umrlo vsaj 335 ljudi, in da je škoda, ki so jo povzročile

nevihte in poplave po vsej Evropi med letom, po ocenah povzročila strošek vsaj 18 milijard EUR¹⁰; meni, da bi bilo treba proračun Solidarnostnega sklada EU ali enakovreden proračun znatno razširiti glede na prihodnji predlog Komisije o novem večletnem finančnem okviru in nadaljnja medinstitucionalna pogajanja ter da bi bilo treba iz Solidarnostnega sklada EU ali enakovrednega instrumenta državljanom zagotoviti pomoč, ki bi bila sorazmerna z obsegom takih nesreč; ugotavlja, da bi znatno povečanje Solidarnostnega sklada EU državam članicam omogočilo učinkovitejše in hitrejše odzivanje na nesreče, medtem ko bi bilo mogoče ohraniti druge instrumente, zlasti kohezijske sklade, katerih glavni namen ni odzivanje na nesreče; prav tako poziva Komisijo, naj preuči vse možnosti za pospešitev uporabe Solidarnostnega sklada EU, zlasti s spremembo veljavnih pravil in odobritvijo višjih predplačil državam prosilkam;

5. poziva Komisijo, naj razvije namenske instrumente za odzivanje na krize za obdobje po letu 2027, pri čemer naj prizna, da so zaradi vse pogostejših in vse hujših naravnih nesreč, izrednih zdravstvenih razmer, geopolitične nestabilnosti in gospodarskih pretresov potrebni prožnejši in bolj prilagojeni finančni mehanizmi na ravni Unije; poudarja, da je treba okrepiti usklajevanje z nacionalnimi sistemi civilne zaščite in mehanizmi zgodnjega opozarjanja, da bi zagotovili celovitejši in podatkovno voden odziv na nesreče po vsej Uniji; poudarja pomen namenske podpore čezmejnemu in regionalnemu sodelovanju pri prizadevanjih za pripravljenost, blažitev in okrevanje, zlasti na ranljivih območjih ali območjih z visokim tveganjem;
6. poudarja, da je Solidarnostni sklad EU le kurativni instrument in da bi morala Unija s podporo evropskim in nacionalnim politikam za preprečevanje naravnih nesreč še naprej obravnavati prilagajanje podnebnim spremembam in njihovo blažitev; poudarja, da je Evropska agencija za okolje v poročilu št. 1/2024 z naslovom Evropska ocena podnebnih tveganj opozorila, da Unija ni pripravljena na učinke podnebnih sprememb, tudi če bi na svetovni ravni uspelo omejiti dvig globalne temperature na 1,5 stopinje Celzija, kot je določeno v Pariškem sporazumu, in poudarja, da so potrebni ukrepi, s katerimi bi preprečili, da bi prepoznana podnebna tveganja dosegla kritično raven; želi spomniti, da so potrebne učinkovite sinergije z drugimi politikami in programi Unije, in poudarja, da bi morale države članice čim bolj izkoristiti možnosti financiranja, zlasti iz Evropskega sklada za regionalni razvoj in Evropskega socialnega sklada + ter programov za razvoj podeželja; poziva Komisijo, naj z ustrezno nujnostjo oceni vse obrazložene zahteve držav članic za prerazporeditev sredstev v nacionalnih načrtih za okrevanje in odpornost za pomoč pri naravnih nesrečah v

¹⁰ Copernicusova storitev za spremljanje podnebnih sprememb (C3S) in Svetovna meteorološka organizacija (WMO), 2025: Stanje podnebja v Evropi za leto 2024, climate.copernicus.eu/ESOTC/2024, doi.org/10.24381/14j9-s541.

skladu s pravili iz Uredbe (EU) 2021/241 Evropskega parlamenta in Sveta¹¹; poudarja tudi, da so potrebni preventivni ukrepi, ne le za to, da bi ublažili škodo v prihodnje, marveč tudi preprečili, da bi se nevarne razmere po naravnih katastrofah, kot so poplave, požari v naravi, zemeljski plazovi ali sušenje jezer in rek, še poslabšale; poudarja, da mora biti vsa obnova, ki se financira iz Solidarnostnega sklada EU, odporna proti podnebnim spremembam; opozarja na pomen ustrezne prožnosti med različnimi programi; poudarja, da se pomoč iz Solidarnostnega sklada EU ne bi smela izplačevati na račun financiranja Unije, ki ga države članice prejmejo v okviru drugih politik ali programov Unije; želi spomniti, da lahko države članice dodelijo državno pomoč v skladu z veljavnimi pravili Unije, zlasti za kmetijska podjetja, ki so utrpela škodo zaradi naravnih nesreč;

7. želi spomniti, da program RESTORE in posebni ukrepi v okviru Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP), uvedeni z Uredbo (EU) 2024/3242 Evropskega parlamenta in Sveta¹², zagotavljajo dodatno pomoč državam članicam, ki so jih prizadele naravne nesreče, in sicer z dodatno prožnostjo pri uporabi sredstev; poudarja, da bi morale države članice izkoristiti te nove priložnosti; poudarja tudi, da je program RESTORE nekaterim državam članicam zagotovil omejeno prožnost, saj je izvajanje sedanjega večletnega finančnega okvira zelo napredovalo;
8. želi spomniti, da je pomembno hitro in zanesljivo oceniti škodo, pri tem pa ustrezno upoštevati gospodarske posledice, in poziva k večjim operativnim prizadevanjem, da bi skrajšali povprečni čas za sprostitev predplačil za zagotavljanje pravočasne pomoči regijam, ki so jih prizadele naravne nesreče in ekstremni vremenski dogodki, hkrati pa zaščitili proračun Unije; poudarja, da bi morale države članice v okviru ukrepov za odzivanje na nesreče in obnovo dati ustrezno prednost potrebam prizadetega prebivalstva, pri čemer bi morale posebno pozornost nameniti ranljivim skupinam;
9. poudarja, da je nujno treba nemudoma sprostiti finančno pomoč iz Solidarnostnega sklada EU, da bo lahko pravočasno prispela v prizadete regije;
10. odobri sklep, priložen tej resoluciji;
11. naroči svoji predsednici, naj podpiše ta sklep skupaj s predsedujočim

¹¹ Uredba (EU) 2021/241 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. februarja 2021 o vzpostavitvi Mehanizma za okrevanje in odpornost (UL L 57, 18.2.2021, str. 17, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj>).

¹² Uredba (EU) 2024/3242 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. decembra 2024 o spremembi Uredbe (EU) 2020/2220 glede posebnih ukrepov v okviru Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja za zagotovitev dodatne pomoči državam članicam, ki so jih prizadele naravne nesreče (UL L, 2024/3242, 23.12.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/3242/oj>).

Svetu ter poskrbi za njegovo objavo v *Uradnem listu Evropske unije*;

12. naroči svoji predsednici, naj resolucijo skupaj s prilogo posreduje Svetu in Komisiji.

PRILOGA

SKLEP EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

**o uporabi Solidarnostnega sklada Evropske unije za pomoč
Avstriji, Poljski, Češki, Slovaški in Moldaviji v zvezi s poplavami
septembra 2024 ter Bosni in Hercegovini v zvezi s poplavami
oktobra 2024**

*(Besedilo te priloge tukaj ni navedeno, saj je enako končnemu aktu,
Sklepu (EU) 2025/1525.)*